

IT biztonság

2020/2021 tanév ősz

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

1

Bemutakozás

Giesz István

- okl. Gépészmérnök, okl. Rendszerszervező, Információbiztonsági menedzser, ISO27k1IA&LA
- KÖFÉM/ALCOA/ARCONIC, BUSZESZ, HUNGRANA, Csemege Julius_Meini, SPAR, TESCO - IT vezető/ügyvezető
- GIRO Zrt – vezérigazgató helyettes
- Progradat - ügyvezető

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

2

Agenda

- Irányítási rendszerek
- Az információbiztonsággal kapcsolatos jogszabályok
- Állami és önkormányzati szervek információbiztonsága (2013. évi L. törvény az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról – lbtv.)
- Az Európai Parlament és a Tanács 2016/679 rendelete (GDPR).

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

3

... kezdjük az élettel ...

- Kis magyar szoftverfejlesztő (Fejlesztő) cég bérbe adná (SaaS) saját fejlesztésű rendszerét egy nagy magyarországi multi (Multi) közüzemi szolgáltatónak.
- Multi-ra legalább az alábbi jogszabályok vonatkoznak:
  - Infotv. (Információbiztonsági törvény)
  - GDPR
  - lbtv. (Informatikai biztonsági törvény)
  - Lrtv (Létfontosságú rendszerek törvény)
- Azaz a Multi IT rendszereinek zártnak és megbízhatónak kell lennie, azaz működtetnie kell Információbiztonsági Irányítási Rendszert (IBIR).
- Az lbtv. kötelezi a Multi-t, hogy a beszállítóktól (Fejlesztő) is követelje meg IBIR működtetését.
- [<InfoSec_Suppl.docx>](#)

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

4

Mi az Irányítási Rendszer (IR)?

Az az eszköz, amivel egy szervezet **irányítja** üzleti tevékenységének **egymással összefüggő részeit céljainak elérése** érdekében.

A célok lehetnek: a tulajdonosi érdek, termékek vagy szolgáltatások **minősége**, az üzemeltetési **hatékonyság**, a környezet védelem **teljesítménye**, a munkahelyi **egészség**, **biztonság** és még sok más.

Az irányítási rendszer komplexitása a szervezettől függ, kisebb cégeknél ez **erős vezetői irányítást**, míg nagy, kiterjedt, bonyolult vállalkozásoknál ez **részletes szabályozási rendszert** jelent.

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

5

IR jellemzői

- Vállalati stratégia (politika és célok)
- IR témájának megfelelő szempontrendszer beintegrálása, figyelése, előtérbe hozása
- Vállalat működése tervezett, szabályozott, kontrollált
- Tevékenységekre – folyamatokba rendezve – dokumentált végrehajtási utasítások
- Erőforrások figyelése, kezelése, biztosítása
- Hibák figyelése, javítás, tanulás
- Folyamatos javítás, fejlesztés

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

6

Integrált Irányítási Rendszer (IIR)

Olyan rendszer, amely **kettő vagy több** Irányítási Rendszer követelményeit **összevontan** tartalmazza.

Előnyei:

- gyors, hatékony döntési mechanizmus
- kevesebb papírmunka
- dokumentált
- kontrolált
- erőforrások takaríthatók meg
- PDCA (Plan, Do, Act, Check)
- jobb kommunikáció

Hátrányok:

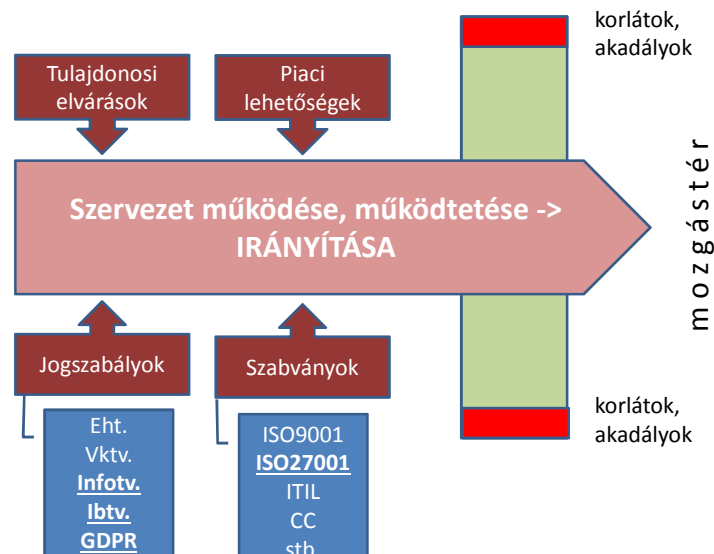
- hosszú, fáradságos tervezés
- esetleg a már meglévő, gyenge rendszerekre építik rá

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

7

Szervezet működési környezete

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

8

ISO járatos IIR

ISO 9001:2015 Quality **management systems**. Requirements
MSZ EN ISO 9001:2015 Minőségirányítási **rendszerek**. Követelmények

ISO 14001:2015 Environmental **management systems**. Requirements with guidance for use
MSZ EN ISO 14001:2015 Környezetközpontú **irányítási rendszerek**. Követelmények alkalmazási útmutatóval

ISO 45001:2018 Occupational health and safety **management systems**. Requirements.
MSZ EN ISO 45001:2018 A munkahelyi egészségvédelem és biztonság **irányítási rendszere** (MEBIR). Követelmények.

ISO 50001:2018 Energy **management systems**. Requirements with guidance for use.
MSZ EN ISO 50001:2019 Energiagazdálkodási **irányítási rendszerek**. Követelmények alkalmazási útmutatóval.

ISO/IEC 27001:2013 Information technology. Security techniques. Information security **management systems**. Requirements
MSZ ISO/IEC 27001: 2014 Informatika. Biztonságtechnika. Információbiztonság-**irányítási rendszerek**. Követelmények

ISO - International Organization for Standardization
IEC - International Organization for Standardization

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

9

IIR fejlődési modell

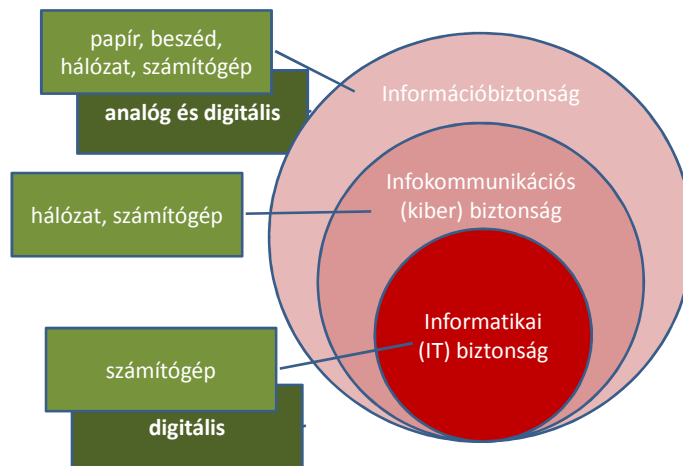

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

10

A biztonság különböző szintjei

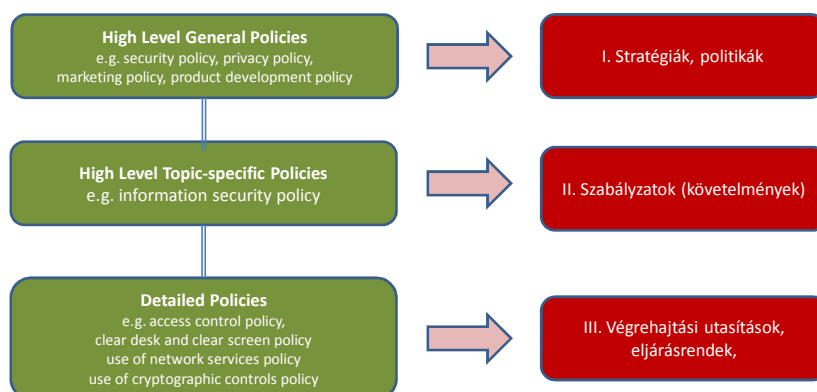

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

11

IR – Szabályozási struktúra

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

12

Adatkezelés

"a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján, összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés"

(EU) 2016/679 RENDELETE 4. cikk 2.

Jogszabályok

Előzmények ...

INFORMATIKAI TÁRCAKÖZI BIZOTTSÁG (1994-től)

ITB 8. számú ajánlása: **Az informatikai biztonság módszertani kézikönyve**

ITB 12. számú ajánlása: **Az informatikai rendszerek biztonsági követelményeiről**

ITB 16. számú ajánlás: **A Common Criteria (CC), az informatikai termékek és rendszerek biztonsági értékelésének módszertanáról.**

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

15

Előzmények ...

KÖZIGAZGATÁSI INFORMATIKAI BIZOTTSÁG (2008)

25. számú ajánlása: **Magyar Informatikai Biztonsági Ajánlások (MIBA)**

<<https://regi.ugyintezes.magyarorszag.hu/dokumentumok>>

- 25/1 Magyar Informatikai Biztonság Irányítási Keretrendszer (MIBIK)
  - Informatikai Biztonság Irányítási Rendszer (IBIR)
  - Informatikai Biztonság Irányítási Követelmények (IBIK)
  - Az Informatikai Biztonság Irányításának Vizsgálata (IBIV)
- 25/2 Magyar Informatikai Biztonsági Értékelési és Tanúsítási Séma (MIBÉTS)
- 25/3 Informatikai Biztonsági Iránymutató Kis Szervezeteknek (IBIX)

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

16

Általános jogszabályok

2013. évi L. törvény az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról (lbtv.)

2012. évi CLXVI. törvény a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről (Lrtv.)

65/2013. (III. 8.) Korm. rendelet a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló 2012. évi CLXVI. törvény végrehajtásáról

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

17

Ágazati jogszabályok példák

42/2015. (III. 12.) Korm. rendelet a pénzügyi intézmények, a biztosítók és a viszont biztosítók, továbbá a befektetési vállalkozások és az árutőzsdei szolgáltatók informatikai rendszerének védelméről

A [Magyar Nemzeti Bank 8/2020. \(VI.22.\)](#) számú ajánlása az informatikai rendszer védelméről

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

18

Ágazati jogszabályok

2014. évi XLI. törvény egyes közszolgáltatási tárgyú törvények módosításáról, mint néhány példa

- 2003. évi C. az elektronikus hírközlésről szóló törvény
- 2007. évi LXXXVI. a villamos energiáról szóló törvény
- 2008. évi XL. a földgázellátásról szóló törvény
- 2011. évi CCIX. a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény

„Számra kiállítására csak olyan informatikai rendszer felhasználásával kerülhet sor, amely biztosítja **a díjak hibátlan kiszámítását végző rendszerelemek zártságát, és megakadályozza a számlázási rendszerhez történő jogosulatlan hozzáférést, valamint a számlázási információk észrevétlen módosítását.** A számlázási rendszernek továbbá meg kell felelnie az általános információbiztonsági zárttsági követelményeknek is. Ennek érdekében a szolgáltatónak **adminisztratív, fizikai és logikai intézkedésekkel** biztosítani kell „az általános információbiztonsági zárttsági követelmények teljesülését.”

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

19

Ibtv. származtatása

NIST: National Institute of Standards and Technology

[NIST Special Publication 800 53 Revision 4:](#)
**Security and Privacy Controls for
Federal Information Systems and
Organizations**

[<https://nvd.nist.gov/800-53/Rev4#>](https://nvd.nist.gov/800-53/Rev4#)

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

20

Ibtv általános rész

2013. évi L. törvény az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról

Tárgyi hatály:

központi és helyi közigazgatás, önállóan megnevezett szervek, ezek adatfeldolgozói, állami nyilvántartások kezelői, létfontosságú rendszerelemek (és akik ezekkel szerződés keretében adatcserét folytatnak)

Felügyelő hatósága:

a Nemzeti Elektronikus Információvédelmi Hatóság, (kivéve polgári nemzetbiztonsági rendszerek, honvédelmi célú rendszerek, kritikus infrastruktúrák esetében)

Adatkezelés helye: Magyarország, esetleg EU/EGK országok

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

21

Osztályok, szintek

Biztonsági szintek (1-5)

A végzett tevékenység szerint, saját kockázatelemzés alapján az infokommunikációs rendszerek besorolása

Biztonsági osztályok (1-5)

A követelményeknek való megfelelés állapota a szervezetenél (eltérés felfelé-lefelé a hatóság előzetes engedélyével lehetséges)

- Kétéves tolerancia
- Felülvizsgálati kötelezettség
- Elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy kinevezése, alkalmazása
- Kijelölt központosított informatikai és elektronikus hírközlési szolgáltató, illetve központi adatkezelő és adatfeldolgozó szolgáltató kötelező igénybe vétele

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

22

További eljárásrend

271/2018. (XII. 20.) Korm. rendelet

az eseménykezelő központok feladat- és hatásköréről, valamint a biztonsági események kezelésének és műszaki vizsgálatának, továbbá a sérülékenységvizsgálat lefolytatásának szabályairól

187/2015. (VII. 13.) Korm. rendelet

az elektronikus információs rendszerek biztonsági felügyeletét ellátó hatóságok, valamint az információbiztonsági felügyelő feladat- és hatásköréről, továbbá a zárt célú elektronikus információs rendszerek meghatározásáról

26/2013. (X. 21.) KIM rendelet

az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló törvényben meghatározott vezetői és az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személyek képzésének és továbbképzésének tartalmáról

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

23

Biztonsági felügyelet

Kormányzati eseménykezelő központ és az eseménykezelő központok:

CERT/CSIRT funkciókat ellátó szervezet
(központi: NBSZ állományában, ágazati: hatósága mellett)
<<https://nbsz.gov.hu/tevekenyseg-mukodes>>

NEIH + CERT = Nemzeti Kibervédelmi Intézet

<<https://nki.gov.hu/hatosag/tartalom/hataskor-ibtv/>>

Nemzeti Kiberbiztonsági Koordinációs Tanács:

Egyeztető, véleményező feladatkör

Kiberkoordinátor: a Tanácsot támogatja, „kiber ombudsman”

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

24

További eljárásrend

41/2015. (VII. 15.) BM rendelet (Vhr.)

az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvényben meghatározott technológiai biztonsági, valamint a biztonságos információs eszközökre, termékekre, továbbá a biztonsági osztályba és biztonsági szintbe sorolásra vonatkozó követelményekről

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

25

Végrehajtási rendelet

Osztályba sorolás és szintek meghatározásának követelményei

1. melléklet a 41/2015. (VII. 15.) BM rendelethez:

Az elektronikus információs rendszerek biztonsági osztályba sorolása
- *káralapú meghatározás* -

2. melléklet:

Az elektronikus információs rendszerrel rendelkező szervezetek vagy szervezeti egységek biztonsági szintbe sorolása - *megfelelés képességi követelményeknek* -

3. melléklet:

A 4. melléklet „3. Védelmi intézkedés katalógus” alcímben meghatározott védelmi intézkedések besorolásának táblázatai

4. melléklet:

AZ ADMINISZTRATÍV, FIZIKAI ÉS LOGIKAI BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEK

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

26

Végrehajtási rendelet

Felosztása:

Öt szint

Bizalmasság, sértetlenség, rendelkezésre állás

Adminisztratív, fizikai, logikai intézkedések

<<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1500041.bm>>

Osztályba sorolás és védelmi intézkedés (OVI) űrlap

Szintbe sorolás és védelmi intézkedés (SZVI) űrlap

Útmutatók az űrlapokhoz

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

27

Előnyök

- Jogszabályba foglalt kötelezettség, hatósági felügyelettel
- Pontosan meghatározott biztonsági osztály és szint kategóriák
- Teljeskörű, erőteljes követelménylista
- Excel makrós űrlapokkal támogatott bejelentés, kiértékelés
- Jól kiszámítható megfelelési eredmények
- Cselekvési terv beépíthető (kötelező ígéretek)
- Elvileg a szerződött partnerekkel szemben is érvényesíthető
- Vannak szakmailag kompetens ágazati hatóságok
- Ingyenes bárki számára (mint IBIR)
- Ott van mögötte az NIST
- Büntethető

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

28

Hátrányok

- Jogszabállyal nem lehet folyamatosan követni a technológiai fejlődést
- A követelménylista abszolút rugalmatlan, helyettesítő intézkedéseket a hatóság egyenként hagyhat jóvá, szinte nincs is mozgástér
- 1. kategória gyakorlatilag nem létezik, 5. kategória gyakorlatilag nem teljesíthető
- Meghatározott határidők a megfelelés kialakítására, ami függ a szervezetet felügyelő központi szervtől (minisztériumtól) is, ugyanakkor többéves cselekvési tervet kell létrehozni
- Új létesítések esetén nincs türelmi idő, azonnali megfelelés kell
- Sok az ügyfele a hatóságnak, nem megy helyszínre, nincsenek állásfoglalásai
- A hatály nem egyértelmű (államigazgatási szervek -> költségvetési szervek)

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

29

GDPR alapok

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

30

Jogi környezet

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/679 RENDELETE (2016. április 27.)

a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében
történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a
95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

(General Data Protection Regulation / GDPR / Általános Adatvédelmi Rendelet)

(EGT-vonatkozású szöveg)

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

31

Jogi környezet

**2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az
információszabadságról (Infotv.)**

**2013. évi L. törvény az állami és önkormányzati szervek elektronikus
információbiztonságáról (Ibtv.)**

**2015. évi CCXXII. törvény az elektronikus ügyintézés és a bizalmi
szolgáltatások általános szabályairól (E-ügyintézési tv.)**

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

32

Alapelvek

„A belső piac megfelelő működése érdekében a személyes adatok Unión belüli szabad áramlását a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelmével összefüggő okokból nem szabad korlátozni vagy megtiltani.”

= Piac elsődlegessége a személy érdekeivel szemben

„...e rendelet alkalmazása során az uniós intézményeket és szerveket, és a tagállamokat és azok felügyeleti hatóságait ösztönözni kell, hogy vegyék figyelembe a mikro-, kis-és középvállalkozások sajátos szükségleteit.”

= Jogalkalmazókra bízva a KKV-k problémáját

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

33

Alapelvek ...

Európában legyenek egységes adatvédelmi szabályok, de hagyjunk helyet a nemzeti sajátosságoknak is!

„Ha e rendelet úgy rendelkezik, hogy a benne foglalt szabályokat tagállami jog által pontosítani, illetve korlátozni lehet, a tagállamok e rendelet egyes elemeit beépíthetik a nemzeti jogukba, ...”

„... a rendelet nem zárja ki olyan tagállami jog elfogadását, amely meghatározza a különleges adatkezelési helyzetek körülményeit, ezen belül pontosabban megállapítja, hogy milyen feltételek mellett jogszerű a személyes adatok kezelése.”

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

34

Alapelvek ...

Európában legyenek egységes adatvédelmi szabályok, de hagyjunk méltányos helyet a nemzeti sajátosságoknak is!

Uniós jog hatályán kívül eső területek:

- Nemzetbiztonság, külügy
- Igazságszolgáltatás, egyházak adatkezelése mint sajátos kivétel
- Anonimizált adatok: statisztika, kutatás
- Természetes személy által kizárólag személyes vagy otthoni tevékenység keretében végzett adatkezelés (nem üzleti célok)
- Elhunyt személyek adatai

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

35

Alapelvek ...

Tagállamok további korlátozási lehetőségei!

- Honvédelem, közbiztonság
- Közérdekű célkitűzések: monetáris, költségvetési, adózási okok, népegészségügy, szociális biztonság
- Különleges adatok
- Dolgozókkal szembeni etikai eljárások
- Érintett személy vagy mások szabadságainak védelme
- Polgári jogi követelések érvényesítése

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

36

Érintett jogai

Természetes személy, mint érintett jogai:

- Átlátható tájékoztatáshoz való jog
- Adathozzáférés joga
- Helyesbítéshez, törléshez való jog
- Az adatkezelés korlátozásához való jog
- Az értesülés joga az előbbiekhez
- Adathordozhatósághoz való jog
- Tiltakozás joga

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

37

Adatkezelő feladatai (24. cikk)

(1) Az adatkezelő az adatkezelés jellege, hatóköre, körülményei és céljai, valamint a természetes személyek jogaira és szabadságaira jelentett, változó valószínűségű és súlyosságú kockázat figyelembevételével

megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket hajt végre annak biztosítása és BIZONYÍTÁSA céljából,

hogy a személyes adatok kezelése e rendelettel összhangban történik. Ezeket az intézkedéseket az adatkezelő felülvizsgálja és szükség esetén naprakésszé teszi.

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

38

Adatkezelő feladatai

Az adatkezelő tevékenységének része különösen:

- Adatok nyilvántartása
- Adat kezelés biztonságának kialakítása
- Adatvédelmi incidens bejelentése hatósághoz
- Érintettek értesítése incidens esetén
- Hatásvizsgálat
- Előzetes konzultáció hatósággal

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

39

Adatkezelési nyilvántartás

Elkészítése:

- Ahány céllal történik adatkezelés, annyi nyilatkozat/tétel/bejegyzés kell...
- Példa: honlaponál fel kell mérni az adatkezelési eseteket, amik előfordulhatnak, úgymint:
  - regisztráció, megrendelés, hírlevél feliratkozás
  - kapcsolatfelvétel (akár úrlapon, akár e-mailben), bármely marketing popup, ahol személyes adatot gyűjtünk (pl. e-mail címért kupon felajánlása, stb.)
  - működési és/vagy marketing sütik telepítése (IP-cím megjegyzése) az oldal látogatásakor
  - nyereményjáték
  - garanciális panaszok, fogyasztóvédelmi panaszok kezelése

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

40

... és a tartalom

A nyilvántartásnak tartalmaznia kell:

- A vállalkozás nevét és elérhetőségi adatait
- Az adatfeldolgozás indoklását és az adatkezelés célját
- Az adatalany- és személyesadat-kategóriák ismertetését, tehát az érintettek és a kezelt adatok körét
- Annak tényét, ha történik profilalkotás az érintett kapcsán
- Az adatokat megkapó szervezetek típusait
- Az esetleges adattovábbításra vonatkozó információkat, beleértve a nemzetközi adattovábbításra vonatkozó információkat is
- Felelős személy
- Az adatkezelési műveletek jogalapjait
- Az adatok tárolási/elérési helye
- A kezelt személyes adatok időtartama és/vagy törlésének időpontját, amennyiben az ismert
- Érintett folyamatok, szabályzatok
- Továbbítás harmadik félnek
- Védelmi kontrollok

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

41

Jogalapok ...

Az adatkezelés jogszerűségéhez - a GDPR 6. cikke alapján - legalább az alábbi jogalapok egyikének fennállása szükséges:

- a) érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;
- b) az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges;
- c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;
- d) az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges;
- e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;
- f) az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

42

Jogalapok ...

Az adatkezelés jogszerűségéhez - a GDPR 6. cikke alapján - legalább az alábbi jogalapok egyikének fennállása szükséges:

- a) érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;
- b) az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges;
- c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;
- d) az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges;
- e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;
- f) az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

43

Infotv. módosítása

- Nemzeti hatóság kijelölése
- GDPR által nem szabályozott kérdésekben nemzeti intézkedés meghozatala
- GDPR tartalmában engedélyezett nemzeti pontosítások, szigorítások, korlátozások
- Bűnügyi irányelv kötelező jogharmonizációja
- GDPR hatálya alá nem tartozó kérdések szabályozása az uniós rendelet irányvonala mentén

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

44

Mai problémák

- Elmúlt 2018. május 25.
- Eltérő értelmezések vannak köztudatban.
- Elfogadták Infotv. módosítását, vannak értelmezési problémák.
- Hiányoznak egyes hatósági listák, állásfoglalások, értelmezések (EU és tagállami szinten is).
- Tanúsító szervek, metódusok, magatartási kódexek, velük kapcsolatos követelmények sem léteznek.
- Nem lehet megmondani a tutit, így nincs tévedhetetlen szakember a területen.

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

45

Hatósági feladatok

GDPR szerinti nemzeti hatóságként lép fel a NAIH

- Alkalmazza az Európai Adatvédelmi Testület állásfoglalásait, iránymutatásait, saját hatáskörben állásfoglalásokat, iránymutatásokat tesz közzé.
- Tanúsítással és magatartási kódexekkel kapcsolatos követelményeket dolgozz ki.
- Konzultációs lehetőséget biztosít.
- Incidens-és panaszbejelentéseket fogad.
- Hatósági ellenőrzést, vizsgálatot végez.

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

46

Hatósági feladatok

Infotv. szerinti hatóságként tevékenykedik

- Az Infotv-ben beépített Bűnügyi Irányelv előírásainak betartását felügyeli.
- Felügyeli a nemzeti hatáskörbe utalt rendeleti előírások megvalósulását.
- Felügyeli az ágazati törvények által szabályozott, a személyes adatok kezelésére vonatkozó előírások megvalósulását.
- Továbbra is ellátja az Infotv-ben rögzített egyéb feladatait.

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

47

NAIH aktusok

Hatósági vizsgálatban

- Tájékoztatást kér
- Adatvédelmi auditot folytat
- Tanúsítványokat felülvizsgál
- Minden érintett helyiséghez, eszközhöz, adathoz hozzáfér
- Feltételezett jogsértésekről tájékoztatja az adatkezelőt/adatfeldolgozót

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

48

NAIH aktusok

Korrekciós hatáskörben

- Figyelmeztet, elmarasztal, utasít
- Elrendel helyreigazítást, tájékoztatást
- Adatkezelést korlátoz, megtilt, adatáramlást megakadályoz
- Tanúsítványt visszavon/visszavonat
- Közigazgatási bírságot szab ki

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

49

NAIH aktusok

Engedélyezés, tanácsadás hatáskörben

- Konzultál és tanácsot ad az adatkezelőnek
- Véleményt alkot és nyilvánosságra hoz
- Adatkezelést engedélyez, ha szükséges
- Tanúsítványt visszavon/visszavonat
- Tanúsítási rendszert, magatartási kódexet hagy jóvá
- Részt vesz tanúsító akkreditálásában

<<https://naih.hu>>

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

50

Adatkezelő feladatai

Cél: jogszerűség + információbiztonság + folyamatalapú működés együttes biztosítása

- Komplex helyzetfelmérés
- Adatkezelések tisztítása
- Folyamatok definiálása, hiányzó funkciók és kontrollok meghatározása, beépítése (fejlesztés)
- Szabályzatok, nyilvántartások összeállítása, módosítása, szerződések pontosítása
- Oktatás, érintettek tájékoztatása

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

51

Elegendő biztonság

- Bizalmasság, sértetlenség, rendelkezésre állás, ellenálló képesség biztosítása
- Követhetőség, elszámoltathatóság az adatkezelési folyamatokban (pl. törlés, zárolás)
- Rendszeres, dokumentált belső ellenőrzés/audit/kockázatkezelés
- Személyes adatok álnevesítése, titkosítása
- Intézkedések, korlátozások egyes adatkezelési eseményekre
- Megfelelés igazolásához felhasználható:
  - magatartási kódexhez való csatlakozás (nem közhatalmi szervek esetén), ha lesz ilyen
  - tanúsítási mechanizmushoz történt csatlakozás, ha lesz

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

52

Megoldás, alapszint

Fizikai hozzáférés-védelem

Adminisztratív szabályok (szabályzat)

Logikai védelem

- Felhasználóazonosítás, jogosultságkezelés
- Titkosítás
- Anonimizálás
- Adatszivárgás megelőzése
- DRP/Mentés
- Incidenskezelés
- Adatkezelési aktusok támogatása
- Naplózás

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

53

Sokat segíthet

2013. évi L. tv. (Ibtv.) szerinti megfelelés

Minőségirányítási rendszerek, információbiztonsági szabványok bevezetése, elsősorban ISO 2700x, ISO 29100, NIST 800-53, ISO 9001

SAP vállalati folyamatirányítás

A dokumentumkészletet lefedő iratkezelési rendszer

Irányítási rendszer, azon belül a Compliance működése

Jó kapcsolat tanácsadó cégekkel, mint partnerekkel

2020.09.14.

ELTE IT Biztonság Speci

54

Olvasnivalók

Célszerű a hivatkozott honlapokon körülnézni és a dokumentumokba belenézni.